

www.octogon.hu

Joseph Pulitzer
Emlékdíj 2003

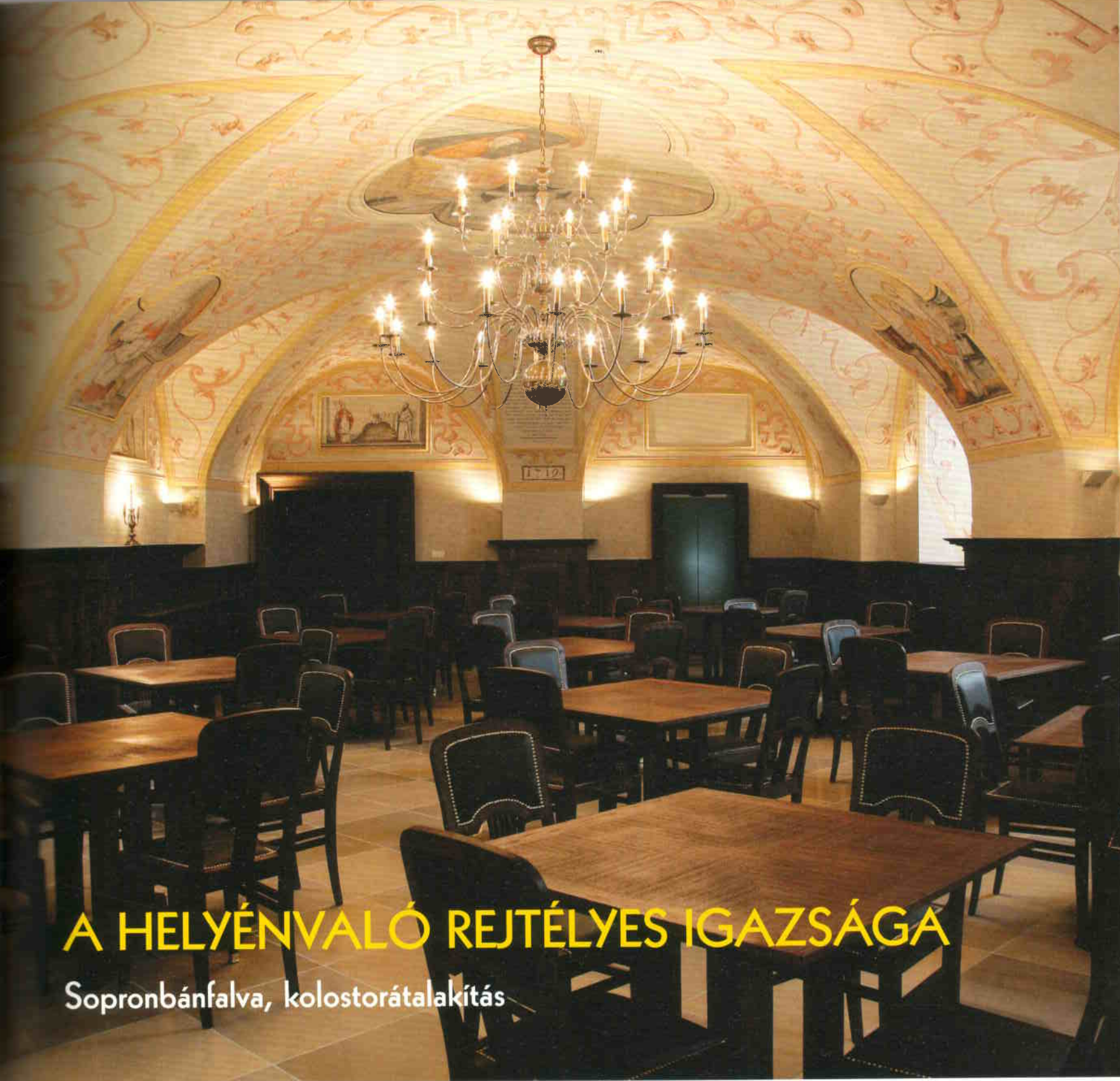
OCTOGON

ARCHITECTURE DESIGN

2010. évi 1. szám Ár: 1490 Ft
6 EUR - 126 LEI - 550 DIN
Pótlék: 100 Ft

**SZAKRÁLIS ÉPÍTÉSZET MA
RE-GENERÁCIÓK
ISKOLA TAMÁSIBAN
PÉCS: KODÁLY KÖZPONT ÉS TUDÁSKÖZPONT**

A HELYÉNVALÓ REJTÉLYES IGAZSÁGA

Sopronbánfalva, kolostorátalakítás

„AZ ELSŐ SZÁMÚ REJTÉLY AZ ÉRZÉKENYSÉG; A MÁSODIK SZÁMÚ AZ EMLÉKEZET.”

(PAUL VALÉRY, 1932-1933 – SOMLYÓ GYÖRGY FORD.)

EGY TÖRTÉNETI ÉPÜLET ÁTALAKÍTÁSÁNAK FELADATA KÜLÖNLEGES ÉRZÉKENYSÉGET KÍVÁN AZ ÉPÍTÉSZTŐL (ÉS MINDEN KIVITELEZÉSBEN KÖZREMŰKÖDŐ PARTNERTŐL). A LÉTREJÖVŐ VISZONY DEFINIÁLÁSA MINDENT ELDÖNT. ELVÁLIK AZ EGYSZERI AZ ÖRÖKÉRVÉNYÜTŐL ÉS MEGMUTATKOZIK A GÖGÖS ÖNTÖRVÉNYŰSÉG HEYETT JÓ ÉRTELEMBEN VETT ALÁZAT. MERT A PILLANAT ADTA HIRTELEN MOZDULAT INDULATOS DIVATOSSÁGA LEHET IDŐSZERŰ, DE TARTÓS SEMMIFÉLEKÉPPEN SEM. SOPRONBÁNFAVÁN AZ ÉPÍTÉSZEK HELYÉNVALÓAN KEZELTÉK ÉPÜLETÜKET ÉS SZEREPÜKET IS.

Építészet:

**MNDP –
Magyari Éva,
Pazár Béla**

Szöveg:

**Vukoszávlyev
Zorán PhD**

Fotó:

**MNDP,
KogArt, Holló
Hunor**

Újragondolt kerengőudvar

Nincs különbség – az építés logikájának megértése

Az ország észak-nyugati csücskében található Sopron hegyekbe felkúszó külvárosában áll az egykori pálos kolostor, templomának karcsú tornyával uralva a környezetet. 1441-től kápolna, majd rendház és templom állt itt, lassan híres búcsújáró helyévé vált és a 17. század közepére kiépült mai téri állapota. A rendeket feloszlató II. József-féle rendelet után kórház volt itt, majd a 19. század végétől újra rendi kezelésbe került az épület a mayerlingi karmelita apácák jóvoltából. A 20. század közepétől szociális otthonként működött a szakrális együttes (tudható közállapotokkal). A rendszerváltásra lelakott (és számos helyen öntörvényűen átalakított) épületet a karmeliták visszakapták, de felújítása már az új tulajdonosra várt. A ma is működő templom mellett alkotói művészház várja nyugalmat árasztó tereivel a csendre vágyókat.

Pazár Béla és Magyarai Éva biztos kézzel

vezette az átalakításban munkálkodók csoportját. Kellett ehhez persze egy megbízó is, jelen esetben a Kogart tulajdonosa, aki a szó klasszikus értelmében megbízó, és nem csak építtető. A templom szomszédsági viszonyában létrejövő kolostorátalakítás precíz építészeti beavatkozás, vagy helyesebben szólva magas szintű érzékenységgel létrehozott átépítés. Az eredeti funkció adta tércsoportok újragondolása szerencsésen véghez vihető volt az új működés szempontjából. Az egykori hálótermek és cellák ma szobaegységeket, a valamikori közösségi (munka)termek ma csoport-aktivitásokat fogadnak be, a refektórium gyönyörű boltozott tere pedig újra teljes fényében, étteremként használható. Az eredeti formához hű, de szerkezetében nagyrészt újraépített tető alatt további lakóhelyiségek és kiállító-, galériatér jött létre, a kerengő szellemi hagyományként pedig emeleti könyvtár

Hagyományos, jól illeszkedő, korszerű

A több évszázados folytonosságban már egy új periódus. Szobabelső a Basic Collection bútoraival

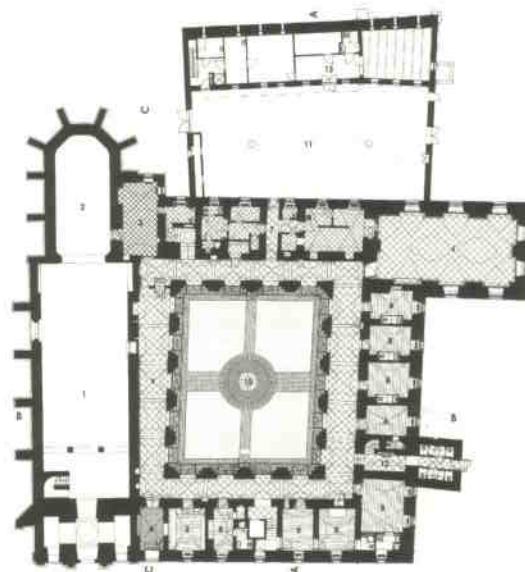
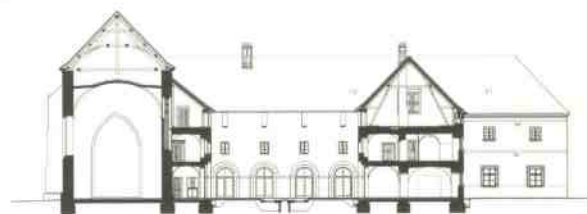

várja a templom mellett a bentlakókat. Csak a mai kor kényelmi elemei (a szobákhoz rendelt zuhanyzós mosdók) és technikai rendszerei (jól felszerelt konyha) jelennek meg új struktúráként a rekonstruált terekben, de azok is teljes mértékben alkalmazkodva az eredeti téri jellemzőkhöz – a zuhanyzók a boltozott terek hevederei alá kerültek, egységes megjelenésben hagyva a hagyományos térlefedést. Új elem a kolostorkerengő nyílásainak beüvegezése a szerkesztési logika adta természetességével.

Az együttes átalakításának jelei szinte észrevehetetlenek. És ez gondosságról és kímélt tervezői akaratról tanúskodik az értő szemnek. A tervezőcsoport a ház történeti folytonosságából indult ki, megértve az építés logikáját, elsajátítva az ott tapasztalható jelenlét fontosságát. Továbbgondolva a törvényszerűségeket pontosan korrigálták a közelmúlt felületességéből ráakadó hibáit. És ez nem csak a művészettörténeti értékkel bíró részletek restaurálásában mutatkozik meg, hiszen az szinte természet-

tes, hogy a refektórium mennyezeti freskója és díszei megújultak. Többről van szó: a terek újra puritán fehér mészfestést kaptak, a kerengő nagyméretű lapokból rótt solnhofeni köburkolatot kapott, a lépcsőkön tömbkövek alkotják a fokokat, a helyszínen talált eredeti ablakokkal megegyező profilozású nyílászárókat gyártottak, a templom stallumainak mintájára tervezték az új belsőépítészeti faburkolatokat. Rejtőzködő a gépészet és szerényen továbbgondolt a tetőtér-beépítés összes „új” eleme. És a homlokzaton hőbörös a vakolat a simított sávok között, a cserép pedig agyagból égetett.

A dolgok a helyükre kerültek. Vagy talán nagyobb igazság lenne, ha azt mondanánk, a helyükön voltak és jól ott is maradtak a kiegészítésekkel. Magyarai és Pazár tervezőtársaival a legjobbat tette, ami építéstől elvárható: értékelt és értelmezett. Ebből adódik a dolgok rendje, a kortárs jelenlét természetessége. A rejtély kifejtésre, továbbfejtésre került. Minden a helyén van tehát. Megmutatkozik a helyénvaló nyilvánvaló igazsága.

Építészet:

Magyari Éva, Pazár Béla

Munkatársak:

Polyák György, Bodnár Tibor, Demjén Gergő

Művészettörténész:

Dávid Ferenc, Balázsik Tamás

Statika:

CÉH Zrt. – Bencze Zoltán, Kecskés Krisztián, Borbély Attila

Gépészet:

Kovács Pál és társa Kft. – Szabó István, Varga Balázs

Elektromosság:

BíróBau Bt. – Bíró Gábor

Tervezés:

2006-2008

Átadás:

2010. szeptember

AZ EGYÜTTES ÁTALAKÍTÁSÁNAK JELEI SZINTE ÉSZREVEHETETLENEN. ÉS EZ GONDOSSÁGRÓL ÉS KIMÉLT TERVEZŐI AKARATRÓL TANÚSKODIK AZ ÉRTŐ SZEMNEK.

Könyvtár a templom mellett a tetőtéri kerengőrészen. A megfelelő világításról a Solinfo lámpái gondoskodnak

